

Encyclia prismatocarpa (Rchb. f.) Dressler 1961

Khác hẳn với cây *Gongora tricolor* mà cô con gái rượu đã tặng cho tôi vào dịp kỷ niệm sinh nhật, toàn thể nụ hoa nở bung ra cùng một lượt, còn cây *Encyclia* từ từ hé nở chiếc nụ đầu tiên và quan sát kỹ càng mới thấy rằng chùm hoa gồm khoảng 25 chiếc phải gần 2 tuần sau mới nở đến chiếc nụ cuối cùng.

Nụ hoa duyên dáng như cô gái quê cổ xưa với chiếc yếm đào và chiếc thắt lưng nhiều tím, cúi đầu e ấp thẹn thùng tỏ bày tên họ: *Encyclia primatocarpa*.

Thực vậy, hoa nở chậm chạp, ngày hôm trước cánh hoa còn hơi cum cúp e lệ như cô dâu mới về nhà chồng, ngày hôm sau mới mạnh dạn ngược mặt nhìn đời. Có nhiều người nói rằng cây này tỏa hương man mát, nhưng thực ra chỉ là một loài “hữu sắc vô hương”. Không mấy tin tưởng ở khứ giác của mình nên tôi hỏi lại nhiều người, nhưng không một ai xác nhận dù chỉ là một chút thoảng qua.

Encyclia prismatocarpa là một giống phong lan mọc ở Mễ tây cơ và các nước Nam Mỹ. Củ hình chóp nhọn, cao tới 10-15 phân trên đỉnh có 2-3 lá dài 30-40 phân, rộng 5-7 phân. Dò hoa mọc ở ngọn cao 30-40 phân từ 15-35 hoa, hoa to ngang 5 phân, cánh dày và bóng, có hương thơm, lâu tàn và nở từ mùa Xuân cho tới mùa Thu.

Ngoài cái tên *Encyclia prismatocarpa* cây lan này còn có các tên đồng danh như sau: *Epidendrum maculatum* hort.; **Epidendrum prismatocarpum* Rchb. f. 1852; *Epidendrum uro-Skinneri* hort.; *Prosthechea prismatocarpa* (Rchb. f.) W.E. Higgins 1997; *Pseudencyclia prismatocarpa* (Rchb.f.) V.P.Castro & Chiron 2003.

Chắc nhiều người thắc mắc không hiểu tại sao lại có nhiều tên như vậy? Bởi vì các nhà khoa học kẻ trước, người sau nhận định và xem xét cây lan theo loài bông hoa theo nhãn quan riêng biệt của mình. Và lai vào đầu thế kỷ thứ 19 việc sưu tầm tài liệu để tham khảo rất khó khăn cho nên cùng một cây mà tên lại khác loài, khác giống là vậy.

Cây *Encycelia prismatocarpa* cho nhiều chùm hoa, hoa nhiều và đẹp có hương thơm nhẹ nhàng mà lại lâu tàn, nhất là lại dễ trồng.

CÁCH TRỒNG

- Nhiệt độ: Mùa hè từ 75-85 F (24-29 C) mùa đông từ 55-60 (13-16 C). Lan có thể chịu lạnh dưới 50 F miễn là không kéo quá dài.
- Ánh sáng vừa phải, có thể cùng đê với Cattleya, Dendrobium v.v...
- Lan cần độ ẩm cao từ 70-90% và cần phải thoáng gió.
- Mùa hè nên tưới 2-3 lần một tuần khi cây non mọc mạnh, tưới thưa đi vào mùa thu. Bón phân 20-20-20 hàng tuần, thật loãng $\frac{1}{4}$ hay $\frac{1}{2}$ thìa cà phê cho 4 lít nước và không cần đổi sang 10-30-20 vào mùa thu.

Tóm lại, nếu các bạn chưa có cây lan này, hãy nên tìm mua để chúng ta có thêm một cây lan nở hoa vào mùa hè.

Westminster Hè